

Gazella de 3 milioane de ani

Felicia Bantea

Summary

*The most ancient exhibit from The History Museum is the old gazelle *Pliotragus ardeus* discovered in the village Logresti, Gorj county. Due to its age – Pliocene, the skull and the three bones from one leg are exposed in the first shop window of our collection.*

Milenara cu cornul frânt în perioada îndelungatului său proces de mineralizare, este cea mai „tânără” prezentă cu valoare de tezaur din colecția de științele naturii a Muzeului Județean Gorj.

Dacă inițial, la momentul „dezvelirii” fragmentului fosil, se credea că e vorba de genul *Rinoceras*, mai des întâlnit în această zonă a țării, în urma evaluării realizate în cadrul Laboratorului de Paleontologie-Geologie al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, s-a constatat că e vorba de un exemplar rar, posibil unicat, reprezentând un strămoș al antilopelor și gazelelor actuale.

Istoric

Un „semnal” dat de muncitorii unei firme de foraje miniere, în urmă cu mai bine de 10 ani, a adunat la fața locului (sat Colțești, com. Logrești) responsabilii interesați din două județe vecine. Doljenii revendicau exemplarul fosil deoarece firma de lucrări avea sediul în Craiova, iar gorjenii (în speță Consiliul Județean Gorj și Muzeul Județean Gorj), întrucât descoperirea se afla pe teritoriul Gorjului.

Cu botul pe lăbuțe, împietrit într-un conglomerat detritic, în care meseriașii de la sonde săpaseră o groapă de 4 x 4 metri pentru determinări meteo, la adâncimea de aproximativ 1,5 – 2 metri, rumăgătorul nostru aștepta de cel puțin două milioane de ani să fie descoperit. Astfel, cu tot cu încărcătură, două blocuri pietroase, din care se zărea doar un rând de măsele, au fost aduse în depozitul de științele naturii al Muzeului Județean Gorj.

Descriere

Recent întoarsă de la Universitatea Clujeană, după 6 luni de evaluare detaliată, coordonată de profesori ai Facultății de Biologie și Geologie, gazela noastră a căpătat un nume – *Pliotragus ardeus* și deja un renume prin vechimea ei – pliocen superior și, mai ales, prin ineditul apariției sale în această zonă a țării.

Exemplarul face parte din grupa *Artiodactyla* (Ordinul Ungulate), adică este un mamifer placentar cu număr pereche de degete la membre, cu degetele centrale mai dezvoltate și funcționale. Prezintă dentiție selenodontă, cu rol derumegare, de altfel, artiodactilele selenodonte sunt cele mai specializate rumegătoare dintre paradigite. Dintre cele patru grupe de artiodactile selenodonte, gazela noastră se încadrează în grupa *Cavicornae*, nume datorat golului din interiorul coarnelor. Coarnele sunt purtate de ambele sexe și nu sunt caduce; mai puțin valabil în cazul nostru, deoarece unul dintre cele două coarne a fost distrus în timpul procesului de pietrificare.

Din cele două bucăți pietrificate, așa cum a plecat piesa la Cluj, s-au întors 4 fragmente restaurate și identificate, astfel: craniul cu un singur corn și cu dentiție completă (foto 1), un humerus, un fragment distal de radius și un fragment distal de tibie (foto 2).

Destinație

Gazela fosilă a prins deja viață în prima vitrină muzeală din expoziția permanentă a Muzeului de Istorie și Arheologie. Ulterior, grațioasa noastră va participa cu succes la diverse studii, cercetări, expoziții, alături de celelalte exemplare fosile din colecția de paleontologie a Muzeului Județean Gorj.

Note bibliografice:

1) I. Simionescu: *Tratat de Geologie, Cartea Românească, București, 1927;* pag. 357-360.

2) Prof. Mircea Paucă: *Curs de Paleontologie, București 1950, Institutul de Geologie și Tehnică Minieră;* pag. 412-415.

PLIOTRAGUS ARDEUS

Craniu – unul dintre cele două coarne n-a rezistat procesului de pietrificare

Foto 1

PLIOTRAGUS ARDEUS
Membru anterior – fragmente distale: radius și tibie
Foto 2